СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 87. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го ТРАВНЯ 1961 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 11, 1961 No. 87. VOL. LXVIII.

УРЯД ПЛЯНУЄ ЗБІЛЬШИТИ ВИДАТКИ НА ДОСЛІДИ КОСМІЧНИХ ПРОСТОРІВ

КОНҐРЕС ВИМАГАЄ БІЛЬШЕ ГРОШЕЙ НА БУДОВУ ДАЛЕКОСЯЖНИХ БОМБОВИКІВ

Вашинґтон. — З урядових кол повідомили 9-го травня, що плянується збільшити на 25% бюджет на досліди над космічними просторами. Покищо не є відомо, на яку суму плянують збільшити видатки на цю ціль, але з конґресових кол подають, що треба б збільшити цей бюджет на $600 мільйонів. Збільшують видатки на досліди над космічними просторами після успіху командора Алена Шеперда, який побував уже в підкосмічних просторах. Голова Аеронавтичної і Космічної Комісії сенатор Роберт С. Керр сказав: „Гадаю, що цей лет дав Конґресові зелене світло на те, щоб приспішити і поширити програму космічних дослідів". Сенатор Керр гадає, що збільшення видатків на космічні досліди повинно винести 25% теперішнього бюджету на цю ціль. Збільшення видатків на досліди над космосом ще в березні цього року домагалася Крайова Аеронавтична і Космічна Рада, яку очолює віце - президент Линдон Б. Джансон. Секретар цієї Ради д-р Едвард С. Велш ще перед летом командора Шеперда рекомендував збільшити бюджет на ці пункти в програмі космічних просторів, в яких ЗДА могли б мати певні успіхи, які дозволили б перевищити СССР. В березні погодилися на тому, щоб збільшити видатки на цивільні досліди над космосом в сумі $125 мільйонів, які запропонував був в бюджетовому проєкті президент Айзенгавер, але тоді відкинули проєкт Айзенгавера на дальше збільшення в сумі $182,521,000. В квітні СССР міг похвалитися успіхом майора Юрія Ґаґаріна, який перший відбув подорож довкола Землі. Тепер ще більше зросли вимоги на збільшення космічного бюджету, і уряд має пропозицію збільшити цей бюджет на $500 мільйонів, які мають бути призначені на цивільний відділ дослідів над космічними просторами, і на дальших $100 мільйонів, — призначених для оборонного департаменту. За ці додаткові суми мають їти приспішені досліди над висланням людини в космічні простори і над мирним використанням штучних сателітів. Між іншим, мають приспішити працю над проєктом „Аполльо", який має збудувати триособову кабіну для летів людей довкола Землі. Одночасно Сенатська Комісія збройних Сил одноголосно приєдналася до пропозиції Палати Репрезентантів, щоб відкинути запроєктоване обидвома президентами, Айзенгавером і Кеннеді, зменшення числа далекосяжних бомбовиків. Сенатська комісія стала на тому становищі, що не можна зменшувати продукцію цих бомбовиків, поки немає відповідного числа готових далекосяжних ракет. Палатна Комісія Збройних Сил вже призначила на будову бомбовиків $337 мільйонів. Але Сенатська Комісія збільшила ухвалену в Палаті суму до $525 мільйонів, і за ці гроші мають збудувати одне „крило" бомбовиків, яке нараховує 44 літаки. Сенатська Комісія признала $12.499,800,000 на ракети, літаки і кораблі. Палатна Комісія Збройних Сил признала суму $12.368,000,000 на цей рід зброєння, але в цій сумі є ще і видатки на ін. цілі. Кеннеді хотів на ракети, літаки і кораблі суми $11.974,800,000 в оборонному бюджеті, що в цілості виносить $43 більйонів. Сенат вже ухвалив $879,684,750 на військові будови, між якими є бази для далекосяжних ракет і для підводних ракет „Поляріс". Конґрес рекомендує будувати далекосяжні бомбовики типу Б-70, які мають велике стратегічне значення.

Президент Кеннеді заявив, що уряд не задумує обмежувати свободи преси

Вашинґтон. — Під час зустрічі з президентом Кеннеді, яка відбулася у вівторок дня 9-го травня ц. р., репрезентанти американської преси ствердили, що під сучасну пору немає потреби встановляти ні урядової ні добровільної цензури. Зустріч тривала майже цілу годину і вона торкалася здебільша заяви, зробленої президентом Кеннеді під час останньої пресової конференції, в якій він висловив конечність добровільної цензури збоку американської преси, такої, як була вона під час останньої війни, коли американська преса сама вирішувала, що можна писати, а що ні. Після закінчення розмови з Президентом голова Американського Товариства Журналістів Фелікс Р. МекНайт заявив, що президент Кеннеді буде продовжувати політику вільного доступу преси до всіх новин та інформацій і що уряд не задумує під сучасну пору встановляти ніяких обмежень для преси. Президент Кеннеді погодився з арґументами журналістів, що теперішня міжнародна ситуація не вимагає будь-якої цензури. На вміщеному вгорі фото — президент Кеннеді (в кріслі) розмовляє з представниками преси, що між ними були (відліва): Лі Гіллс, директор Американського Т-ва Журналістів, Д. Теннант Брайн, представник часописів з Ричмонду у Вірджінії, Франк Г. Бартоломю, президент ЮПІ (Юнайтед Пресс Інтернешенел) та Торнер Кетледж, представник нюйоркського „Таймса".

Ніксон домагається загострення політики у відношенні до СССР

Дітройт. — Кол. віце-президент Ричард М. Ніксон заявив у своїй промові, що ЗДА повинні загострити свою політику у відношенні до СССР, хоч і не повинні погрожувати війною. Ніксон критикував ту інтенцію закордонної політики президента Кеннеді, яка в перших тижнях влади нового Президента могла давати надію Хрущову, що ЗДА будуть лагідніші і м'ягші у відношенні до комуністичних плянів заволодіти світом. На думку Ніксона лагідність Америки не спричинить зміни в політиці Хрущова, тільки осмілить совєтського диктатора до ще зухваліших виступів. Ніксон твердить, що провідники СССР не реаґують на „усміхи", ані не бояться „похмурих облич", бо на них діє тільки рішуча постава їхніх противників та рішуча акція проти комуністичних підривних дій.

Ґанджемі і Беррі змагатимуться в червні за пост посадника Джерзі Сити

Джерзі Сиці. — Минулого вівтірка, 9-го травня, тут відбулися вибори міської управи вже на підставі нового статуту, що замість дотеперішнього комісаричного управління передбачає мейора і радників. Проте, жаден з п'ятьох кандидатів на мейора не здобув вимаганої статутом більшости 112,209 голосів і тому 13-го червня мають відбутись рішальні вибори між двома кандидатами, що тепер дістали найбільше голосів: між інспектором (супервайзером) Гудсонського повіту Томасом Ґанджемі, який дістав тепер 49,340 голосів, та дотеперішнім комішенером парків і колишнім мейором міста Бернардом Беррі, що здобув тепер 30,409 голосів. Теперішній мейор Чарлз Вітковскі є третій з черги, бо здобув тільки 23,591 голос, і тим самим відпав від змагання. В політичних колах уважають, що одною з головних причин поразки Вітковского є те, що цісї зими під час великих сніговій сніги цілими тижнями лежали на вулицях міста і ніхто їх не згортав та не вивозив. Із кандидатів на радних тільки один, Джозеф Т. Коннорс, здобув вимагану більшість голосів, а між іншими кандидатами також відбудуться ще вирішні змагання 13-го червня. Нова управа міста має перебрати владу 1-го липня. В Гобокен мейор Ґроґан та кандидати на радних, що були на його списку, здобули малу більшість голосів і були обрані. Ґанджемі, що здобув найбільше голосів в Джерзі Ситі, мав підтримку відомого демократичного лідера Гудсонського повіту, Джана В. Кенні.

Посвячення монастиря Сестер ЧСВВ в Асторії, відбудеться 28-го травня

Ню Йорк. — Ігуменя монастиря Сестер ЧСВВ в Асторії, Н. Й., Мати Тереса повідомляє, що Владика Кир Амвроз Сенишин визначив день 28-го травня, в якому має відбутися святочне посвячення новозбудованого монастиря Сестер Василіянок в Асторії в Ню Йорку при 42-11 Дітмар Бульварі о год. 4-ій по полудні. В цьому монастирі житимуть Сестри Василіянки, які займаються християнським вихованням молоді, церковним мистецтвом, приватним навчанням та влаштовуванням рекоколекцій для жінок і дівчат. В публічній каплиці цього монастиря в тому самому часі посвячений буде образ св. Йосафата, що його намалював відомий маляр Михайло Осінчук. Ця каплиця у візантійському стилі буде віддана до вжитку вірних, бо черниці користатимуть із інших каплиць, до яких не матимуть приступу вірні з-поза монастиря. Сестри Василіянки прибули до Асторії в 1958 році і досі жили в монастирських будинках ім. Найсвятішого Серця, що є побіч новозбудованого монастиря.

ЗДА обіцюють африканським державам економічну допомогу

Монровія, Ліберія. — През. Кеннеді прислав на руки президента Ліберії Вільяма Тубмана депешу з привітанням для тамошнього з'їзду голів 19-х новопосталих африкансько-муринських держав та з запевненням, що З'єдинені Держави помагатимуть їм у їхньому економічному й культурному рості. Дж. Ф. Кеннеді заявив у тому свому зверненні, що ЗДА переконані, що „ніодна країна в світі не всилі жити нині в мирі й добробуті, коли водночас іншим відмовлено повне здійснення соціяльного поступу і людської гідности". У столиці Ліберії, з її прозахіднім президентом Тубманом у ролі господаря, зібрались в минулий понеділок 8 травня прем'єри чи президенти 19-х африканських країн, між ними всі ті недавні французькі колонії, що стали наймолодшими африканськими державами. Зате відмовились від участи З'єдинена Арабська Республіка, Марокко, Лібія, Ґвінея, Ґана і Малі — три останні країни з виразним прокомуністичним характером. Президент Ґвінеї Секу Туре в тому самому часі поїхав з відвідинами до Абдель Гамаля Насера, де його приймали з великою парадою. Секу Туре спершу хотів грати на суперництві Сходу з Заходом, але швидко попав цілком в залежність від Совєтського Союзу.

Конґо дістане нову конституцію

Леопольдвіль. — Провідні діячі з різних конґолійських провінцій, зібрані від поверх двох тижнів на конференції в Кокільґатвілі, погодились щодо потреби нової конституції, опертої на принципі федерації, з широкими прероґативами центрального уряду в ділянках економіки, закордонної політики й війська. Однак теперішня конференція в Кокільґатвілі опрокинула постанови попередньої такої наради в Тананаріві на Мадаґаскарі, де — під впливом катанґського президента Мойсе Чомбе — рішено перетворити Конґо в конфедерацію насправді самостійних держав-провінцій. Тому, що президент Чомбе продовжував друкувати власні гроші і послуговуватися наємними бельгійськими військовиками та саботувати співпрацю з місією Об'єднаних Націй, то його арештували й тримають далі під сильною охороною в одній з віль в Кокільґатвілі. Центральний уряд Конґа плянує звернутись до Об'єднаних Націй з просьбою делеґувати своїх фахівців — мабуть із Франції, Швайцарії і Бельгії — для виготовлення тексту нової конституції. Плебісцит або новий парлямент ратифікували би ту конституцію. Гадають, що це може статися в липні ц. р. З прийняттям нової конституції і її ратифікуванням прозахідні діячі Конґа зв'язують надію, що заломиться комуністичний режим Антуана Ґізенґи в провінціях Орієнталь і Ківу. Тим часом Ґізенґа зажадав відкликання з його провінції американського члена місії ОН, Франка Карлюччі, як „небажаної особи". Карлюччі ніби-то втручався в справи правління Ґізенґи, чим викликав його гнів.

Ізраїль допускає двох кол. нацистів на процес Айхмана

Єрусалим. — Генеральний прокуратор в процесі проти нацистського злочинця Адольфа Айхмана, Гідеон Гавзнер, заявив на розправі в минулий понеділок, що ізраїльський уряд погодився на допущення на розправу в характері свідків оборони двох колишніх видатних нацистів, колишніх полковників СС, з запевненням, що коли б у ході їх зізнань і допитів виявилось, що вони були причетні до нацистських воєнних злочинів, то їх не арештують. Один з отих запропонованих оборонцем Айхмана свідків це — д-р Віллі Геттль, який колись був заступником шефа секції контррозвідки в німецькій поліції, і другий — Вальтер Гуппенкотен, полковник так званої елітарної ґвардії Гітлера. Прокуратор Гідеон Гавзнер заявив, що за жидівськими відомостями названі колишні нацисти не були заанґажовані у винищуванні жидів. Зате прокуратор спротивився допущенню на свідків вісьмох інших колишніх високих нацистів. Оборонець хоче цими свідками доказати, що закиди, які впали проти Айхмана на Нюрнберзькому процесі, були невірні та що Айхман насправді не займав керівного становища в ґестапівському апараті. На розправі Айхмана, що йде вже чотири тижні, Рифка Йосселєвська з Білорусі оповідала страхітливу історію, як на її очах гітлерівці застрелили її донечку, сестру та обоїх батьків і її саму постреляли в голову, при чому вона впала ранена в збірну могилу, з якої згодом видерлась з-під гори трупів.

Заступник Гітлера Борман буцім-то живе у Бразилії

Тел Авів. — Мартін Борман, що його Гітлер призначив на свого заступника після того, як Рудольф Гесс відлетів до Англії з невдачною дипломатичною місією і був проголошений, як „несповна розуму", — скривався під прибраним прізвищем в Арґентині, звідкіля втік до Бразилії після того, як жидівські аґенти схопили в травні минулого року Адольфа Айхмана з території Арґентини. Також заявив журналістам д-р Ґреґоріо Тополевски, колишній арґентинський амбасадор в Ізраїлі. Він твердив, що Бормана бачили в південній провінції Бразилії Санта Катаріна. Про перебування Бормана в Арґентині — твердив арґентинський дипломат — знала арґентинська поліція. Якщо Ізраїль був би домагався офіційним дипломатичним шляхом видачі Айхмана, то цей останній був би зник „в дві години пізніше" — казав Тополевски, вказуючи на тайні впливи, що ними в Арґентині користувались нацисти. Арґентина стала прибіжищем для нацистів за володіння Перона. В Арґентині скривався між іншими й злочинний лікар д-р Йозеф Менґеле, що його видачі домагалася Західня Німеччина. Менґеле керував різними нелюдськими експериментами на в'язнях в кацеті в Освєнцімі та причинявся до „наукового" масового винищування в'язнів. Після схоплення Айхмана також Менґеле зник з Арґентини. Бразилійські власті заявили, що їм нічого невідомо про перебування в Бразилії названих злочинців. 1-го жовтня 1946 року західньо - німецький суд офіційно визнав був, що Борман не живе. Лідер „гітлерюґенд" Артур Аксман і шофер Гітлера Еріх Кемпка зізнали на Нюрнберзькому процесі, що Борман згинув в останніх днях облоги Берліну.

● **Ізраїльський прем'єр** Давід Бен Ґуріон став предметом гострої критики збоку президента Світової Жидівської Організації д-ра Нагума Гольдмана і різних груп в Ізраїлі за те, що Бен Ґуріон на власну руку проголосив разом з почесним президентом Американсько - жидівського Комітету комунікат про невтручання американських та ізраїльських жидів у внутрішнє життя одних і других.

ЗДА СКРІПЛЯТЬ НАТО АТОМОВИМИ ПІДВОДНИМИ ЧОВНАМИ

Осльо. — З'єдинені Держави готові передати негайно до збройних сил Організації Північно - атлантійського пакту (НАТО) п'ять підводних атомових човнів, озброєних далекосяжними ракетами типу „Поляріс" — заявив державний секретар Дін Раск на тайному засіданні у другому дні конференції 15-ох міністрів закордонних справ НАТО в столиці Норвеґії Осльо. Більша скількість таких човнів буде додана збройним силам НАТО, коли тільки вони будуть випродуковані. Тому, що за американським законом невільно чужим державам передавати атомової зброї, то ті атомові підводні човни стоятимуть під командуванням американських полководців, що командують морськими одиницями в рямцях збройних сил НАТО. Заява Раска — пояснюють коментатори — була частинно відновленням пропозиції, що її зробив в грудні минулого року тодішній державний секретар Кристіян Гертер, який поставив до розпорядження держав НАТО американські далекосяжні ракети. Проте та тодішня пропозиція не була реалізована, бо ЗДА хотіли продати своїм союзникам з НАТО ракети, але західньо-европейські держави заявили, що це для них завеликий кошт. Свою пропозицію Дін Раск пов'язав з вимогою, щоб західньо - европейські держави з свого боку збільшили свої армії, озброєні звичайною зброєю, щоб у випадку війни не треба було покладатись виключно на атомову зброю. Поза цими важливими нарадами військового значення конференція НАТО в Осльо займалась двома дальшими найголовнішими справами: затісненням політичної співпраці та гостроактуальною проблемою Берліну й Німеччини. Рішено покликати до життя комісії для різних реґіональних проблем, як ось напр. для проблем Африки, в якій найбільш заінтересовані такі члени НАТО, як Англія, Франція, Бельгія і Портуґалія, поруч із ЗДА. В справах Берліну нараджувались окремо ЗДА, Англія, Франція і Західня Німеччина. Західньо-німецький міністер закордонних справ Гайнріх фон Брентано буцім-то ствerджував ще раз, що найменша познака слабости по стороні Заходу — це тільки підбадьорювання совєтських аґресивних тенденцій. Генеральний секретар НАТО д-р Дірк Стіккер звернув увагу в розмові з журналістами на особливу одностайність всього західнього фронту до проблеми Берліну й Німеччини. Ця єдність виявилась так само на тлі делікатної проблеми колоніялізму в Африці. Хоч напередодні конференції НАТО дехто з західніх дипломатів передбачував, що міністер закордонних справ Портуґалії Альбано Франко Ноґейра буде різко демострувати проти дискримінування Портуґалії деякими її союзниками, особливо ЗДА, в справі її колонії Анґолі на терені Об'єднаних Націй, проте названий портуґальський міністер обмежився до дуже дипломатичних фраз без виразного атакування будь-якої держави з бльоку НАТО. Газети твердять, що на таке становище портуґальського міністра вплинула попередня широка розмова з ним у чотири очі державного секретаря Діна Раска. Закінчення конференції НАТО було передбачено на середу 10 травня.

Де Ґоль закликає французів в Альжирі до співпраці з арабами

Париж. — Президент Шарль де Ґоль виголосив у минулий понеділок 8 травня ц. р. через радіо-телевізію півторигодинну промову до французького народу, в якій закликав своїх земляків у Альжирі, щоб вони кинули геть „анахронічні міти" — себто віру в можливість збереження свого панування над більшістю мусульманських автохтонів в Альжирі. Де Ґоль звернувся з закликом до альжирських французів, щоб вони співпрацювали в ділі перетворення Альжиру на „Альжирський Альжир" із приєднанням майбутнього самостійного Альжиру до тісної співпраці з Францією. Водночас де Ґоль ще раз запевнив альжирських французів, що коли б альжирські араби висловились за повним відірванням Альжиру від Франції, то Франція переведе розподіл альжирського населення за етнічним принципом, припинить Альжирові всяку допомогу та видалить з континентальної Франції всіх альжирських робітників. Шарль де Ґоль поновив запрошення до альжирсько-арабських націоналістів до переговорів над усіми справами, що стосуються Альжиру, при чому він не говорив вже тільки про військове перемир'я, але виразно зазначив, що ті переговори будуть стосуватись і політичної майбутности Альжиру. Де Ґоль перестеріг, що коли б альжирські араби відмовились від переговорів, то він всеодно реалізуватиме свою програму ступневої деколонізації Альжиру. За твердженням преси, — французько-альжирські переговори почнуться найдалі 22-го цього місяця.

Демократи внесли законопроєкт, про оборону громадянських прав

Вашинґтон. — Сенатор-демократ із Пенсилвенії Джозеф С. Кларк і конґресмен-демократ із Ню Йорку Еменюел Селлер внесли до Конґресу 6-пунктовий законопроєкт в справі охорони громадянських прав, щоб здійснити ті обіцянки в цій справі, які під час виборів зробили демократи. В політичних колах звертають увагу на те, що сам Президент не вислав в цій справі до Конґресу окремого звернення, як це він робив в інших справах. Один із пунктів цього законопроєкту плянує приспішити об'єднання шкіл для учнів білих і кольорових батьків. Всі шкільні ради мали б до 6-ох місяців предложити плян об'єднання шкіл і передати його секретареві шкільництва. Передбачене є діяння судів на випадок того, коли б шкільні ради не хотіли здійснювати цього пункту нового закону. Перші кроки в справі об'єднаних шкіл мусіли б бути зроблені вже в шкільному році 1963—1964. Інший пункт цього законопроєкту плянує змінити теперішню тимчасовість Комісії Громадянських Прав, термін якої кінчається 9-го вересня ц. р., та зробити цю комісію постійною і надати їй право досліджувати злочини, доконані проти закону охорони громадянських прав. Ще інший пункт займається тим, як запевнити право голосування небілому населенню в південних стейтах. Особистий секретар Білого Дому П'єр Салінґер заявив, що, на думку Президента, тепер не треба нового законопроєкту в цій справі, і що внесений проєкт є пропозицією внескодавців, а не уряду.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді відвідав** сенатора - демократа з Вірджінії Гаррі Ф. Бирда з приводу дня його народин, чим зробив несподіванку своєму противникові, який був проти кандидатури Кеннеді на президента, і який часто виступає в Сенаті проти законопроєктів нового Президента. В прийнятті взяло участь 150 приятелів сенатора Бирда.

● **Міжнародний Банк Відбудови і Розвитку,** або як його коротко звуть Світовий Банк, збільшив свої резерви в 9-ох місяцях цього фінансового року на $72.8 мільйона, і тепер його резерви виносять $579.3 мільйона.

● **Президент Кеннеді видав** зарядження, яке забороняє високим урядовцям мати якесь додаткове приватне зайняття, яке приносить окремі зиски. Це зарядження відноситься до голов департаментів, їхніх асистентів, до директорів аґенцій, та до членів рад і комісій, які затруднені в повному вимірі годин.

● **Крайовий Інститут Здоров'я** стверджує, що на 64 відсотки є більше невчасних породів між тими матерями, які курять, в порівнянні з тими, що не курять. Цей Інститут домагається, щоб ліпше інформувати матерів про їхні обов'язки у відношенні до дітей.

● **Філіппінський амбасадор** до Об'єднаних Націй генерал Карльос П. Ромульо, промовляючи на зборах Американського Червоного Хреста в Сінсінаті Огайо, заявив, що АЧХрест виявляє свою діяльністю „дух Америки", яка завжди допомагає світові там, де цього найбільше потреба.

У СВІТІ

● **З комуністичного Китаю** втік один 30-річний політичний комісар, скориставши з того, що його післали разом з гуртом старшин в місії до Бірми. З Бірми він передістався на Формозу. Туди ж утік 28-річний комуно-китайський журналіст, що його післали до Каїро в Єгипті. Обидва привезли останні автентичні відомості про ситуацію в Китаї.

● **Англійський апеляційний суд** відкинув відклик п'ятьох англійських шпигунів у користь Совєтів, що їх засуджено тому 2 місяці на в'язничні кари від 15 до 25 років. Публічна опінія в Англії така стривожена й обурена роботою большевицьких шпигунів, що суд одноголосно відкинув відклик.

● **Ген. Андре Целлер,** один із чотирьох лідерів недавнього генеральського бунту в Альжирі проти президента де Ґоля, зголосився до французьких властей в Альжирі після того, як 10 днів скривався в помешканні приятелів в місті Альжирі. Він заявив, що не хотів наражати своїх приятелів на прикрощі, якщо поліція була б знайшла його в їх хаті. Його арештували е перевезли вже до Парижу. Скриваються ще два генерали: Рауль Салян і Едмонд Жуго.

● **В Південно - африканському Союзі,** за 20 миль від столиці Йоганесбурґу, відбулась вперше в історії того краю публічна демонстрація 600 індійських імігрантів, які солідаризувались з чорними автохтонами в протесті проти їх расової дискримінації у винаймлюванні помешкань у „білих дільницях".

● **Московська „Совєтская Культура"** принесла вістку про арештування в Латвії чотирьох осіб за „спекуляцію поштовими марками". З тієї вістки виходить, що „злочином" арештованих було збирання і торгування старими російськими та закордонними марками за звичайним способом всіх філятелістів у світі. За найбільший „злочин" враховують арештованим нав'язання ними листування з західньо - німецькими, французькими, англійськими і американськими філятелістичними крамницями.

● **До столиці Південного В'єтнаму,** Сайгону, прибув новий амбасадор З'єдинених Держав, Фредерік Нолтінг. Він відмовився сказати, як Америка задумує помогти Південному В'єтнамові в боротьбі проти комуністичних партизанів, але ствердив, що В'єтнам таку допомогу дістане.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Оборонний вал

Конференція 15-ох міністрів закордонних справ держав - членів Організації Північно - Атлантійського пакту (НАТО), яка відбулася в перших трьох днях цього тижня в столиці Норвегії, Осльо, зактуалізувала всі найважливіші — пречисленні й многогранні — проблеми, зв'язані з нинішнім двоподілом світу. Виявилась знову відома правда, що вирішним тереном східньо - західньої розгри є таки Европа, але що водночас не можна відмежовувати різні інші запальні пункти від проблеми оборони Західньої Европи, бо імперіялістичні пляни Москви - Пейпінґу мають ґльобальний засяг і тому комуністична стратегія є єдина, охоплюючи цілий світ. Отож НАТО, хоч засноване 28-го березня 1949 року в безпосередній реакції на зламання Совєтським Союзом договорів в Ялті - Потсдамі й перетворення сімох середньо - европейських держав у його сателітів, хоч воно безпосередньо стосується тільки оборони кордонів отих 15-ох держав, насправді це оборонний вал Заходу проти комуністичного наступу на різних континентах.

Таким чином учасники цьоготижневої конференції НАТО знову мусіли призадуматись над проблемами, що стосуються не тільки европейської території від Норвегії по Туреччину, але й таких теренів актуального наступу комуністів, як Ляос, Південний В'єтнам і Куба. Проте річ не тільки у військовій готовості держав НАТО відперти збройний наїзд Совєтського Союзу. Як кількакратно підкреслювали державні керівники ЗДА, теперішня імперіялістична війна, що її ведуть Москва-Пейпінґ без попереднього виповідження її і без вистріленя одної ракети, наставлена на уярмлювання одної країни за другою. Власне сила НАТО, яка стала впоперек совєтському наступові проти Західньої Европи, спонукала китайсько-совєтський бльок звернути свої атаки на периферії — на різні країни в трьох інших частинах світу. Успіхи, що їх комуністи осягнули в Кореї й у В'єтнамі, що привели до поділу тих двох країн із створенням нових „леґальних" осередків комуністичної військової сили й експорту комуністичної диверсії, підбадьорили їх до посилення цієї тактики. Таким чином прийшла диверсія на Кубі й у Ляосі. „З їдою зростає апетит" — каже міжнародне прислів'я, і Москві почав уже ввижатися африканський, ба навіть південно - американський континент — помальований на червоно. Цим і треба пояснити нахабну совєтську поведінку в Об'єднаних Націях у зв'язку з проблемами Конґа і Куби.

Передумовою сили західнього світу, зорганізованого в НАТО, була і є надалі — єдність. Єдність політична, військова і економічна. Тому, що характеристичною рискою вільних окремих людей і держав є їх індивідуалізм, окремішність інтересів і світоглядів, то й зберігання тієї єдности в спілці 15-ох держав з довгими власними державними традиціями і розвоєвими тенденціями, не є річчю легкою. Одна з великих актуальних турбот НАТО — довести до згоди між двома західньоевропейськими господарськими бльоками, що їх очолюють Англія і Франція, чи пак Західня Німеччина. Треба узгіднити погляди на вартість атомової чи звичайної зброї в майбутній війні, треба мати на увазі амбіції Франції стати атомовою великодержавою з впливами таких амбіцій на інших членів НАТО, треба мати на увазі такі розбіжності поглядів всередині НАТО, як ось колоніяльна політика Португалії в Анґолі та виразний антиколоніялізм Америки. Одні члени НАТО раді б бачити в ньому наддержавну організацію з централізацією різних ділянок, інші заздро бережуть свої суверенні права.

Тому кожна така щорічна конференція міністрів НАТО — це складна машина з великими завданнями й великою відповідальністю. Але впродовж 16-ох років існування НАТО свідомість спільної загрози і конечности бути об'єднаними, щоб творити суцільний, міцний оборонний вал проти комуни, ця свідомість завжди переламлювала всі трудноші. Вона й перемогла на цій останній конференції в Осльо, заманіфестувавши єдність і силу західнього світу.

Тюрми, концтабори, розстріли ...

Після проголошення в дні 5-го травня ц. р. указу Президії Верховного Совєту РСФСР про „Про посилення боротьби з особами, які ухиляються від суспільнокорисної праці і ведуть антигромадський паразитарний спосіб життя", після проголошення цього указу, що карає засланням, примусовими роботами і ув'язненням в концентраційних таборах, Президія Верховного Совєту СССР 5-го травня прийняла, а 7-го травня проголосила указ „Про посилення боротьби з особливо небезпечними злочинцями", який привертає скасовану недавно для пропаґандивної мети кару смерти.

Новий указ, силою якого буде змінений цілий ряд параграфів Основ кримінального законодавства СССР і союзних республік, передбачає застосування кари смерти — розстрілу вже не тільки за „зраду батьківщині", шпигунство, диверсію, терористичні акти і бандитизм, але навіть за розкрадання державного й громадського добра та за фальшування грошей і цінних паперів. Зокрема, згаданий уже указ встановлює кару смерти для особливо небезпечних рецидивістів і засуджених осіб, які „тероризують ув'язнених в місцях позбавлення свободи, що стали на шлях виправлення, або вчиняють напади на адміністрацію і організують для цієї мети злочинні групи, або беруть активну участь в таких групах". Крім кари смерти за вище зазначені злочини, згаданий закон встановлює ще кари ув'язнення від 10 до 15 років або й кару смерти за порушення параграфу 24-го Закону про кримінальну- відповідальність — за переступи, здійснені з професійно - злочинною метою. В п'ятій точці указу передбачено врешті можливість додаткового карання тих, що вже відбули кару, засланням на час від двох до п'яти років. Водночас із цим скасовано передбачені законом і стосовані досі умовно - дореченцеві звільнення осіб, засуджених за важкі злочини.

Публікуючи цей указ, московські „Ізвестія" з 7-го травня ц. р. супроводять його статтею генерального прокурора СССР Романа Руденка, в якій він умотивовує потребу „посилення боротьби з особливо небезпечними злочинами" найперше „охороною соціялістичної власности, яка є священною і недоторкальною основою совєтського ладу" і охороною адміністрації „місць позбавлення свободи", значить тюрем і концентраційних таборів, проти нападів збоку „особливо небезпечних рецидивістів". Згідно з твердженням Руденка, ці „небезпечні рецидивісти", відбуваючи присуджену їм кару, „організують інколи злочинні угрупування і злісно порушують режим в місцях позбавлення свободи, тероризують в'язнів, які стали на шлях виправлення, і вчиняють напади на адміністрацію місць ув'язнення". Ствердження прокурора Руденка свідчать про те, що останнім часом в Совєтському Союзі мали місце не тільки велетенські афери з розкраданням державного майна — такі, як, наприклад, у Київському заводі хемічних виробів чи в грузинському місті Ґорі, де розкрадено сотки тисяч рублів, — але що там посилилася боротьба в'язнів тюрем і концтаборів з їхньою адміністрацією, яка приводила до відкритих, мабуть, збройних, виступів проти режиму. Щоб посилити боротьбу з цими явищами, Руденко пропонує карати її спричинників безоглядно, включно до розстрілу, відбуваючи водночас із цим розгляд їх справ на виїзних сесіях і показових процесах по колгоспах і фабриках з участю державних і громадських обвинувачів, достоменно так само, як це було в добу воєнного комунізму.

Привернення кари смерти, як і всієї системи заслання, примусових робіт та концентраційних таборів доводить, що в Совєтському Союзі посилюються опозиційні та відосередні настрої і що для опанування всієї цієї напруженої внутрішньої ситуації совєтські самодержці мусять вертатися до випробуваних уже довгими десятиріччями засобів державного терору, як найбільш успішних не тільки в побудові комунізму, але й у комуністичному „перевихованні" суспільства.

БЕЗ ПОМСТИ, АЛЕ СУВОРО

Париж. — „Бунтівники мусять бути суворо покарані, хоч ми не прагнемо помсти", — заявив французький прем'єр. У Парижі є багато таких, які навіть не вірять, що збунтованого генерала Шаля будуть судити, що його засудять і він дійсно відбуватиме кару. Французи вміють лагодити справи між собою „авек дю бон санс", що по-нашому можна б перекласти в даному випадку „практично". Іншими словами — ніхто не припускає, що цим разом спричинники бунту будуть гостро покарані.

Цей сумнів щодо кари оправданий попередньою практикою. Адже Ковач, організатор провокативного атентату на ген. Саляна, колишнього командувача в Альжирі, мав змогу втекти, а інші підсудні скинули вину за все на нього й були покарані дуже легко. В „процесі барикад" — основні винуватці повтікали і їх заочно засуджено на високі кари, а тих, що сиділи на лаві підсудних, — на дуже низькі, взявши до уваги, що вони — мовляв — діяли з патріотизму, хоч і зле спрямованого.

Не бракує й таких, які кажуть, що бунту взагалі не було, бо коли б був, то так легко, без бою, не заломився б. Все це, — кажуть — спровокував сам де Голь, щоб потім взяти повноту влади в свої руки. Це вже злобні завваження противників де Голя, зокрема комуністів, яким іде тепер про те, щоб він не провів основних реформ державної адміністрації.

Але треба припускати, що де Ґоль використає цю нагоду для того, щоб розправитися з правою авантюрницькою опозицією і провести такі реформи, які забезпечили б в майбутньому проти подібної „історії" збоку комуністів. Бунт бо цей показав, що ворожі режимові елементи сиділи дуже високо, навіть в кабінеті де Голя. Їх тепер прочистять і введуть контролю навіть над найвищими урядовцями, чого досі не було, бо це — мовляв — недемократично.

Покищо важко уявити, які саме реформи проведе де Ґоль, але він напевно проведе їх спішно, використовуючи настрої, що панують після пережитого. А це — настрої непевности. Виявилося ж під час бунту, що вся система була дуже непевна. Деякі газети подають, що уряд не вірив навіть панцерному полкові, що стоїть в Рамбуйє, літній резиденції президента. Там першого ж дня викрито змову і винних арештовано. Але арешти були некомплектні, і наскільки вірні урядові старшини почували себе непевно свідчить факт, що вони розмонтували гусениці танків, побоюючись перевороту й після виарештування запідозрених.

Легко собі уявити, що де Ґоль, який вважає своїм історичним завданням вивести Францію на новий шлях, гідний її славного минулого, — не схоче залишати дотеперішнього стану, щоб не опинитися ще раз в подібній ситуації, коли вірні йому частини, крім розмонтовування танків, нічим не могли виявити своєї вірности. Тому напевно цим разом винні будуть покарані.

А винних тих не так то й багато. Не буде це чистка, яка вдарятиме сліпо. Судитимуть найбільш винних, щоб не створювати атмосфери жаху й не викликати злоби покараних. Це необхідно й з огляду на характер французів, які люблять ставати по боці переслідуваного, зокрема покривдженого. А кожного переслідуваного вони готові вважати за покривдженого, коли той голосно кричить! Отже... висновок ясний.

І в Альжирі, і в метрополії проходять арешти. При цьому виявляється французька зрілість: преса про це говорить менше, як знає, хоч цензури нема. Преса тепер намагається ізолювати арештованих від загалу, і, — щоб не компромітувати Франції, доказує, що справді збунтувались лише незначні частини. Раптом зникли з газет згадки про динамітні атентати, наче б їх і не було. Говориться про покарання винних, але ніхто не говорить ні про засяг бунту, ні про те, що опозиція до де Голя велика. Був бунт проти держави, були бунтівники, але їх не так багато. Винні будуть покарані, авторитет держави зміцніє.

А взагалі про цю прикру історію починають забувати. Навіть радо зустрічають вістки про те, що незабаром почнуться знову робітничі страйки, які припинено в обличчі загрози збоку парашутистів. При першому страйку всі знову заговорять про біфстек, і бунт піде в непам'ять. І пересічний француз просто здивується, коли почує про процес Шаля. А його процес уряд обіцяє за місяць. Питання тільки: хто ще з ним засяде на лаві підсудних, тобто — кого ще вдасться з бунтівників зловити й поставити під спеціяльний трибунал, що складається з 9 суддів і високих старшин.

О. Д-вич

$11 БІЛЬЙОНІВ НА РОЗБУДОВУ ШЛЯХІВ

Минулого тижня Палата Репрезентантів великою більшістю прийняла законопроєкт про те, щоб державна скарбниця видала в найближчих роках $11 більйонів на побудову нових шляхів. Згідно з давнішим пляном шляхи мають розбудувати на протязі 41.000 миль. Це мають бути, в першу чергу, шляхи, які з'єднують різні стейти. Велика демократична більшість в Сенаті запевняє, що цей проєкт ухвалять, і він, після підписання Президентом, стане законом.

Президент Кеннеді недавно звернувся був до Конґресу з посланням, в якому вияснював, що добрі шляхи потрібні не тільки для вигоди мешканців і для зменшення нещасливих випадків на автострадах, яких буває річно коло 40.000, але також для оборони країни. Деякі типи протилетунських ракет, — заявив він, — також можуть бути встановлені на вантажних автомобілях.

Добрі шляхи — це свідоцтво добробуту країни і її високого цивілізаційного рівня. Давніші окупанти українських земель не дбали про розбудову шляхів на Україні, хоч мали для цього потрібні робітні сили і матеріял. Відома й донині славетна Апійська дорога, яку збудували старовинні римляни, свідчить про те, що вони були добрими адміністраторами.

ЗДА мають найкращі в світі шляхи, але американці не спочивають на лаврах, і далі розбудовують сітку автострад, бо цього вимагають розвиток економіки і щораз більша моторизація — в деяких родинах вже є по два, а то й три авта. Також автобуси відбирають працю залізницям, перевозячи щораз більше людей і товарів на далекі віддалі.

Усе це розуміє президент Кеннеді, і тому змагає до того, щоб приспішити заплановану розбудову автострад. Демократи підтримують цю програм уПрезидента, а з республіканців тільки незначне число виступає проти неї.

Програму розбудови автострад розпочав ще уряд президента Айзенгавера, і досі вже вибудовано понад 10.000 миль нових шляхів, а до 1972 року їх має бути 41.000 миль. Будова всіх цих шляхів коштуватиме $37 більйонів.

Згідно з прийнятим в Палаті Репрезентантів законопроєктом, уряд призначає на розбудову шляхів $11 більйонів — в додатку до раніше виданих сум. Крім того, згідно з проєктом Президента 4-центовий податок від ґальона газоліни має бути продовжений ще на рік, хоч Конґрес пропонував зменшити його до трьох центів з 1-го липня ц. р. Також ухвалено збільшити податки від опон до вантажних автомобілів, трейлерів і від ґумових „душ" („камер") — до 10-ох центів від одного фунта і від ґофрованої гуми — з 3 до 5 центів від фунта. Податок від автомобілів, які важать більше як 26.000 фунтів, має бути збільшений з $1.50 до $5 за кожну тисячку фунтів. Палата відкинула проєкт більшого оподаткування важких автомобілів.

Починаючи від 1963-го року, фонд будови автострад зростатиме таким способом: в 1963-ім році він становитиме $2.4 більйона; в найближчих 5-ох роках збільшуватиметься по $100 мільйонів і в 1968-му році дійде до 3-ох більйонів. І на такій висоті залишиться в 1969 - 1970 роках, а в 1971-му році зменшиться до $2.885,000,000.

ЗДА і Европа плянують двобільйонову позику Бразилії

Вашинґтон. — Фінансисти вільного світу плянують рятувати загрожену бразилійську економіку двобільйоновою позикою. В цій найбільшій фінансовій трансакції беруть участь ЗДА, Західня Німеччина, Франція, Італія, Голляндія, Бельгія й Швайцарія, які мають позичити Бразилії $ 500 мільйонів тим способом, що відкладуть на пізніше сплату бразилійських боргів. Японія має зробити це саме з відкладенням боргів на суму $ 200 мільйонів. Крім того Бразилія має дістати нових позичок на суму $ 630 мільйонів, з чого коло $ 340 мільйонів мали б дати самі ЗДА. Всі ці фінансові заходи мають допомогти президентові Ханієві Квадросові переорганізувати економіку Бразилії. ЗДА грають головну ролю в цій акції. Вони плянують менші позики на підтримку економік Венезуелі і Болівії. Венезуеля вже в найближчому часі має дістати $ 50 мільйонів на найконечніші потреби.

Президент підписав закон про допомогу дітям безробітних

Вашинґтон. — 8-го травня президент Кеннеді підписав закон про допомогу дітям безробітних, із котрого то закону скористають коло 500,-000 дітей та 200,000 старших осіб. Тимчасове здійснювання цієї програми коштуватиме уряд коло $ 200 мільйонів. Підписуючи цей закон, Президент заявив: „На мою думку, це є добрий закон". В урядових колах оцінюють, що з нового закону зможе скористати половина американських стейтів. Це вже другий закон, який підписав Президент для допомоги безробітним. Перший закон продовжував допомогу тим безробітним, які вже не могли її діставати, бо вже був скінчився їм законний реченець допомоги. Новий закон обов'язує на протяг найближчих 14-ох місяців. Крім дітей безробітних допомогу діставатимуть і їхні батьки, якщо вони обидвоє є безроріткі. Закон починає діяти з днем 1-го липня ц. р.,

СТАРИЙ КРАМ З ІНШОЮ НАЛІПКОЮ

Перед нами „USSR" з лютого, совєтський ілюстрований місячник. Появляється він згідно з домовленням між ЗДА і СССР про взаємну виміну публікацій. На обгортці група танцюристів у народних строях і підзаголовок: Фестиваль українського мистецтва. Крім „USSR" появляються в англійській мові та 16-ох інших мовах „Совєтський Союз", „Совєтська Жінка", „Совєтська Література", „Совєтський Фільм", „Міжнародні Справи", „Культура і Життя", „Нова Доба" та „Вісті з Москви". Все це ілюстровані місячники, за вимком останніх двох, що є тижневиками. Подаємо ці дані для того, щоб читач зорієнтувався у розмаху совєтської пропаґанди.

Переглянемо коротко зміст 64 сторінок журналу „USSR".

У політичній частині — всіх 200 мільйонів „совєтських людей", як мур, стоять за партією; за перші два роки семирічки норми перевиконано, бюджет виноситиме 1.4 більйона нових рублів надвишки; компартію представлено як наймогутнішу в світі організацію, що бореться за добро, поступ і визволення людства.

Українське мистецтво на фестивалі у Москві — чому не в Києві, столиці України? — з 8-го листопада. Все у чисто реалістичному дусі. Наприклад, з малярства репродуковано картину, на якій робітники чепляють линву до металевих рур, або картину, що представляє зміну „шихти": всі молоді і сміються. Образ дараби видається добрий, тільки у своїй реальності нереальний: позиція керманичів невірна і три керми вкупі не ставляться, тільки дві. Декілька фотознимок із театрального мистецтва: з „Тараса Бульби", „Лісової пісні", хорів, балету та народних танків підтверджують те, що нам давніше відомо, а саме, що під оглядом технічного виконання ці ділянки стоять на висоті.

У статті про українську культуру Олесь Гончар низенько вклонився „старшому братові" за дозвіл перекладати твори українських письменників на російську мову, а Тараса Шевченка та Лесю Українку штампує на інтернаціоналістів.

В описі Бурятії, території південно - середнього Сибіру, підкреслюється „великі досягнення" за совєтських часів. А далі, як то все легко приходиться демобілізованому підстаршині А. Чернявському: він жениться, будує собі хату, малює її, а з платні його (200 рублів на нові гроші) жінка купує нові меблі, телевізор та авто. Як би в пальці трієнув.

У розвідці про Шевченка аж три рази згадується про прагнення України до національного визволення за царату, щоб закінчити, що це через „октябрську революцію" здійснилося. Але більше місця, як самому Шевченкові, дає автор „старшому братові", вказуючи, як то впливали на Шевченка Пушкін, Жуковський, Брюлов, Буташевич - Петрашевський, Лермонтов, Кольцов, Чернишевський, декабристи і соціялісти. Виходило б, що творчість Шевченка, це плід впливів росіян, тільки що він „нарєчієм" писав. Перепало тут трохи й „буржуазним націоналістам", що хочуть зробити з Шевченка ворога Росії, замість ворога царської автократії.

Про вироби у склі багато сказати не можна, а про кераміку хіба те, що з двох взорів один не має українського мотиву. Далі описується злуку двох колгоспів, дозвілля червоноармійців, інститут господарських дослідів на Кубані, проблеми електрифікації залізниць та автоматизації. Згадується про другі відвідини в СССР совєтофіла-промисловця з Клівленду — Сайруса Ітона.

Закінчується огляд нарисом про Павлину Остакову, 25-літню дівчину, що студіює тіловихування у Москві, а після студій хоче повернути до Запоріжжя і працювати з молоддю. У Римі Павлина здобула з руханки три медалі, золоту, срібну та бронзову.

Переглянувши останню сторінку, непоінформований читач винесе фальшиві погляди. За царя були соціяльні нерівності, неграмотність, відсталість у всьому, абсолютизм і національне поневолення. Від часу „октябрської революці" все це змінилося на добре, запанував добробут, безробіття немає, партія плянує і дбає про поступ, всі народи свобідно плекають свої національні цінності. А для тих, що визнаються, це той самий старий крам з іншою наліпкою.

Ф. Лук

ПРОВЕСІНЬ

Вечірня синь заглянула
до хати,
Її зустріла я привітним
поглядом:
Неначе очі чистого дівчати
Мені всміхнулись радісно
і молодо.
Вона шепнула, що весна
за містом
На сході теплі засвітила зорі
І що вітри женуть
у небі чистім
Хмарок отари, щоб скупати
в морі.
І в серці наче широко
розкрилися
Тяжкі ворота, щоб впустити
спогади,
Які у розпачі даремно билися,
Як чайки, змучені
зимовим холодом.
І знову бачу я чудесні візії
Весни далекої і вічно милої,
Во так написано
в пророчій книзі десь,
Щоб сонце юности
завжди світило нам.

АЛЛА КОССОВСЬКА

Антін Малюца

МИСТЕЦЬКИЙ ТАНОК І КУЛЬТУРА НА ЕМІҐРАЦІЇ

(3)

Бо що можна висловити мистецтвом клясичного балету? Філософія в образі — досить багато, хоч дуже односторонньо, в емоції дуже мало, в інтуїції ще менше, в експресії небагато, в імпресії дещо більше. Отже, чи варто вільним людям вільного світу посвячувати повноту всестороннього мистецького шукання вислову для односторонньої досконалости?

Для українських танців в ідеології та системі клясичного балету приділено місце як одному роду т. зв. танців характерних. Вони потрібні для гуртових виступів і як тло для солістів, щоб надавати т. зв. льокального кольориту балетним поставам. Всі реґіональні, народні чи національні танці мають на меті не творити якесь оригінальне національне мистецтво, а відтворювати на сцені загальну збірну характеристику зображуваної маси. Тим то еспанські танці обов'язково „з вогнем", мадярські „з паприкою", польські „заводіяцькі" і т. д. Західньоевропейський балетмайстер - хореограф в найкращому випадку загляне до якоїсь книжки для більше авторитетної характеристики. Чи дивно, що головним змістом навіть самостійних точок з українською тематикою були мальовничі „малоросійкі селяни", більш-менш збунтовані бідняки (перед революцією) та радісна, вдячна „колгоспная жізнь" (по революції)? Чи не те саме з піснею за кордоном? Співак Мінський у своїй доповіді і статті про поїздку капелі бандуристів по Европі мимохідь згадав про відзив якогось критика, мовляв, скаля виразів у бандуристів багатша, як, наприклад, у хорі Верьовки. А саме над цим треба призадуматися, подискутувати мистцям, співакам, музикам, танцюристам. Не ті речі важливі в мистецтві тепер, що колись мали успіх, і не все лише те, що публіці подобається. А вже ж таки наймення те, що совєтські танцюристи, співаки й музики можуть виконувати — при їх людських і матеріяльних засобах — багато ліпше. А саме звернути увагу на те, що вони принципіяльно не схочуть і не зможуть, а цього дуже-дуже багато. Однак, для роздумувань і дискусії над цими психологічними мистецькими змістами треба мати свідомість рації свого існування та власну, автентичну естетику і смак.

Оці мої рядки — це вийнятки з моїх далеких міркувань, обговорення проблем критики та мистецьких і культурних процесів серед української еміґрації в ЗДА. Присвячую їх живим і мертвим членам львівського експериментального студентського театру „Хмаролім" за 30-их рр. та закарпатської „Летючої Естради". Пані Лялі Дроґомірецькій - Федак і її вихованкам-учениціям. З перспективи часу і місця можу сказати, що їх виступи, між іншими в „Іконах", у 1935 р., при всій скромності, були настільки аванґардні, що випереджували на десятки років а може цілі покоління те, що мусить скорше чи пізніше прийти в ділянку українського мистецького танцю, як самостійного мистецтва. І тому, присвячую ці рядки п-і Оленці Ґердан - Заклинській, що досі не перестає добиватися можливости сказати те слово в ділянці мистецького танцю, що його виповідають інші мистці в малярстві, пісні і музиці.

Оленка Ґердан, композитор - хореограф, чи не одинока ще з сучасних мистців танцю, що студіювала народні танці в чистому, етнографічно непопсованому вигляді на Закарпатті та Гуцульщині. Це й дало їй вгляд і ключ для розуміння інших народних танців. Шкода було б, якби той її досвід, помножений всіми іншими її мистецькими шуканнями та досягненнями, не був використаний як слід для добра наймолодшого покоління, майбутнього мистецького і культурного нарибку. Її власні танкові композиції мають дуже багато аналогій з мистецтвом Галини Мазепи і Миколи Бутовича в малярстві. Всі вони своєю духовістю і формою заразом глибоко народні й модерні, національні й індивідуальні. І всі вони вже побували давно на еміґрації в Празі, якимсь дивним дивом виростили там оцю щасливу синтезу, якої не змогли добитися мистці на рідних землях. Оце й приклад і дороговказ для сучасної еміґрації: немає чого буди песимістом щодо культурнотворчих спроможностей, а просто треба творити оптимістичний клімат, змагати до піднесення мистецьких ідей та понять для опису і критики мистецьких явищ. Бо якість понять, якими характеризуємо будь-якого мистця, не завжди є тільки свідоцтвом вартости того мистця, а частіше ще й свідоцтвом позему думання того, що їх вживає...

Маймо надію, що вслід за теоретичним розумінням мистецьких ідей та можливостей, що їх носієм є творчість Оленки Ґердан в ділянці мистецького танку, прийде більша охота організувати тривалий слід її досягнень у формі школи. А згодом утвориться мистецька група, що зможе реалізувати ширші композиційні задуми з високими заложеннями та шуканнями отого спеціяльного мистецького змісту. Тоді сміливо скажемо: оце відбувається серед нас процес розбудови в ще одній ділянці мистецького і культурного життя. Велична візія та передбачливість мусять стати прикметою духової культури також і глядача, підставою його співпраці з творчими задумами мистця. Бо це таки ненормальна річ, що українські мистці є не лише мистцями, але й організаторами, публіцистами, публікою та ще й меценатами. Це справді свідчить про велику ідейну наснагу мистців, але дає теж свідоцтво духової вбогости тих, що з рації своєї освіти, громадських позицій і всяких інших титулів повинні хоч помогти в роботі.

Отже, маю надію, що доживемо часів, коли критик не мовчатиме соромливо про заникання і розклад культурних традицій, а матиме про щось гідне та позитивне писати.

(Кінець)

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Виховний Семінар ОР Ради СУА в Рачестері, Н. Й.

Відрадним явищем в життю Союзу Українок Америки є те, що він цікавився проблемою національного виховання української дітвори та молоді.

Справа виховання зактивізувала майже цілу провідну верству ЗДА, бо, нікуди правди діти, є тут поважні недоліки, й тому ця справа стає пекучого для нас, де є багато виявів збайдужіння до національного виховання української дитини.

Споконвіку, за всіма законами призначення, першою й найголовнішою вчителькою дитини є мати. Про силу й вміння української матері виховувати свою дитину свідчить наша історія. На цю ж матір покладений Богом обов'язок виховувати свою дитину в любові, пошані й гордості до всього, що рідне, для церкви і нації для землі, на якій живемо.

Почесний це і дуже відповідальний обов'язок та важкий. Громадянство ставить великі й оправдані надії на українську матір. Але треба усвідомити собі, що українська мати повинна знайти фахові поради від громадянства та організацій, бо її дитина — це українська дитина, майбутній репрезентант нашого народу між іншими національностями, майбутній оборонець поневоленої України, наша зміна в цій ділянці.

Йдучи назустріч цьому вимаганню, Окружна Рада СУА і її складові Відділи СУА в Боффало, Рочестері, Сиракюзах та Ютиці, в північній частині стейту Ню Йорк, організують в своїх містах Виховний Семінар для українських матерей та громадянства.

В згаданих містах діють Комітети Виховного Семінара, котрі є в тісному контакті з Окружною Радою СУА. Окружна Рада СУА в Рочестері та Відділи чч. 6 і 47, організують Виховний Семінар з доповідями про національне виховання:

1) 26-го березня відбулася доповідь „Дошкілля і початкова школа", яку виголосила професорка Софія Годованець;

23-го квітня — „Проблема середньошкільної молоді" — Марта Крамарчук;

В травні — „Проблеми української університетської молоді з обличчі національних завдань" — професора Рочестерського університету Гадзінського.

Да президії запросили визначних педагогів — вчителів шкіл українознавства ва вчителів американських шкіл. Подібні Виховні Семінарі з ініціятиви СФУЖО переводять Відділи й Окружні Ради СУА на терені ЗДА та в інших країнах.

Софія Онуфрик

Одна з перших пожертв на пам'ятник Тарасові Шевченкові

Товариство „Українська Єдність" в Ню Йорку завдяки ініціятиві свого заслуженого довголітнього голови п. В. Хоміцького було одним з перших, що на своїх Зборах перевело ухвалу пожертви на пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні в сумі $250.

В неділю 19-го лютого ц. р. відбулися Ліквідаційні Збори, на яких уповажнено пп. В. Хоміцького і М. Жука передати чек на повищу ціль, на імпрезі, улаштованій Об'єднаним Комітетом Українських Організацій в Ню Йорку.

В суботу перед Заг. Зборами в церкві св. Юра в Ню Йорку відправлено Службу Божу на інтенцію здоров'я членів зліквідованого товариства, а в неділю -9 лютого Панахиду за померших членів. Після Панахиди зібралися члени в домівці товариства „Дністер", де відбулося скромне прийняття, під час якого промовляв п. В. Хоміцький, прощаючись з членами товариства.

Після роздачі чеків членам, ухвалено одноголосно розділити позісталу по оплаті коштів ліквідації суму в той спосіб: на будову нової церкви в Ню Йорку $100, на пресовий фонд „Веселки" $15 і для українського інваліда І-ої Дивізії УНА $25.

В доказ признання заслуг члени піднесли п. В. Хоміцькому пам'ятковий подарунок.

Для утривалення пам'яті заслужених членів товариства буде поміщена історія товариства, авторства п. В. Хоміцького в Зборівськім Збірнику, на якого видання вже в м. р. ухвалило товариство суму $500.

На закінчення Ліквідаційних Зборів і полученого з тим прийняття промовляв п. М. Паньків, — голова Зборівського Комітету, закликаючи присутніх зборівських земляків вступати в члени Зборівського Комітету.

О. І. М.

Перед концертом визначних учнів в Нюарку

Учні УМІ в Нюарку кожного року грають на американських авдиціях, здобуваючи найвищі пункти: 90—98. — Пані К. Бекен, досвідчена учителька з Джуліярд Скул, виявила щире признання для вибраних двох із найбільше талановитих учнів УМІ. Богдана Кобзара, (кл. О. Чипак) і Марти Цибик (кл. Г. Клим), які брали участь в її дискусійній лекції. Тому й не диво, що до УМІ в Нюарку прибувають також учні інших народностей.

Концерт визначних учнів в Нюарку, що відбудеться 13-го травня, о год. 5-ій по пол. в Ґріфіт авдиторії, буде імпрезою тих талановитих і працьовитих учнів, яких ще у більшій части пок. Р. Савицький назначив „визначними" і перекинув їх роки студій на пів семестра вперед.

В цьому концерті 13-го травня будуть брати також участь визначні учні з Пасейку і Филаделфії. В програму концерту входить м. і. Соната ас - дур (з похоронним маршом) Бетговена, твори Баха, Брамса, Шопена, Ширмана, Ігора Шамо, (перше виконання токкати в Нюарку) Фоменка і інших.

Численні гості заповіли свою присутність на концерті визначних в Нюарку: дир. УМІ І. Соновицький, президент Музично - Виховної Асоціяції Дж. Ліс, знаний педагог і критик Г. Левін і кілька учителів з Джуліярд Скул. — Дохід з імпрези призначено на будову гр.-кат. церкви в Нюарку.

Музичний Нюарк підготовляє також власний концерт молоденької визначної учениці УМІ М. Цибик, (кл. Г. Клим), що є запляновний на початок червня.

Марія Гординська

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Заходом СФУЖО, *Окружної Ради Союзу Українок*** та Комітету Опіки над молоддю при „Самопомочі" в Ню Йорку відбулася в суботу, дня 6-го травня 1961 р. в приміщенні Народного Дому в Ню Йорку перша сесія Виховного семінара для матерей. Цікаво й основно опрацьована доповідь д-ра Бережницької п. н. „Виховні труднощі різного віку" — викликала широку дискусію. — Під час чергової сесії Семінара, яка відбудеться дня 13-го травня, виступлять з доповідями д-ні М. Гойдиш на тему „Вплив заробіткової праці матерей на виховання дітей" і п-на Л. Храплива „Національне виховання молоді".

● **Д-р Яр Славутич**, професор Альбертського університету, отримав наукову стипендію від свого університету. Протягом червня місяця він буде працювати в Конґресовій Бібліотеці у Вашингтоні над збиранням матеріялів для своєї нової праці „Совєтське ставлення до неросійських мов". Після цього д-р Славутич вернеться до Едмонтону, де викладатиме курс української мови на літній сесії Альбертського університету.

● **64-ий Відділ Союзу Українок Америки в Ню Йорку** влаштовує спільне свячене для членок Відділу 14-го травня ц. р. о год. 4-ій по пол., в домівці при 2-ій Евню ч. 144.

● **Авторський вечір Мирослави Ласовської** відбудеться в рямцях щотижневих вечорів Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку в п'ятницю, дня 12 травня ц. р., о год. 8-ій веч. Під час цього вечора авторка прочитає фрагмент із свого роману „Дим", одну дію із драми з життя гетьмана Мазепи „Світла тінь" і кілька новель.

● **Конвенція американських і канадійських лінґвістів** відбулася в Ґренд Форкс, П. І., в днях 5—7 травня ц. р., у якій з українців взяв участь проф. Яр. Рутницький, голова УВАН у Канаді. Він прочитав доповідь про „Нове в українській і слов'янській етимології" та дав звіт про конґрес назвознавства, що відбувся в Італії в квітні ц. р. Чергову конвенцію рішено відбути в Манітобському університеті в Вінніпеґу в місяці листопаді ц. р.

—o—

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує Наукове Засідання Комісії для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом, присвячене тридцятиліттю з дня смерти В. Липинського з доповіддю д-ра Івана Л. Рудницького п. н. „Вячеслав Липинський — діяч, історик і політичний мислитель". — Засідання відбудеться в суботу 13-го травня 1961 р., о 7-ій год. веч. в приміщенні Українського Інституту Америки при 2 Іст 79 вул., Н. Й. третій поверх.

Керівництво Комісії

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує Наукове Засідання Природничого Відділу Академії з доповіддю інж. Андрія Дерев'янка п. н. „Сучасний стан використання атомової енергії для мирних цілей". — Засідання відбудеться в неділю 14-го травня 1961 р., о год. 7-ій веч. в приміщенні УІА: 2 Іст 79 вул., Н. Й., третій поверх.

Керівництво Відділу.

В неділю відбудеться в Ню Йорку Вечір опери і пісні

Ню Йорк. — В залі В. Ірвінґ Гай Скул при 40 Ірвінґ Плейс (між 16-ою і 17-ою вулицями) в Ню Йорку відбудеться в неділю дня 14-го травня ц. р. вечір опери та пісні із виступами жіночого ансамблю під мистецьким керівництвом Клявдії Таяранової та проф. Євгена Крахна. У вечорі братимуть участь крім співачки Клявдії Таранової ще відомі співачки із її школи меццо-сопран Орися Бала, сопран Тамара Маковська і кольоратурний сопран Клявдія Ярошевич, як теж сопран Н. Боднар та сопран В. Микуленко. У програмі вечора передбачені твори відомих українських і чужоземних композиторів. Відбудеться цей вечір під музичним керівництвом проф. Євгена Крахна. Початок о год. 6.30 веч. Квитки будуть у перепродажі у фірмах Арка, ЕКО, Сурма і Мета у Ню Йорку, як теж в „Самопомочі" та в Літературно - Мистецькому Клюбі.

Спорт

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ НЮАРК ПЕРШУНОМ „МЕЙДЖОР ЛІГИ" А-ДИВІЗІЇ (Група Південь)

„Чорноморська Січ" — Лідеркранц Трентон 6:3 (3:1)

Нюарк, Н. Дж. — 30 квітня. наші футболісти в передостанніх лігових змаганнях перемогли сильну німецьку дружину з Трентону, здобуваючи таким чином свій перший Чемпіонат в найвищій футб. Лізі „зв. „Мейджор Ліг" А — дивізії (групи південь). Останні змагання, що їх має ще відбути „Чорн. Січ" з Роялъ Лайонс, практично не матимуть значення, щодо укладу табелі, на якій наша дружина займає перше місце 13 — гор 23:3 — точок 61:19 воріт.

Це вже друге з ряду звання першуна в цьому сезоні, яке здобули наші футболісти, бо у футбольному турнірі СУАСТ — Схід, Чорн. Січ здобула український чемпіонат і Чашу УНСоюзу.

Гідні уваги два першенства в одному році, тим більше в році — Ювілейному, що його святкує саме УСТ Чорноморська Січ.

За ці гарні осяги, головно за оцей останній, змагуни Чорн. Січі заслуговують на признання. Про перебіг гри нема потреби багато розписуватися.

Гра була на доброму технічному рівні, завзята і ведена в скорому темпі. Про емоції говорить вислід, при чому на початку не виглядало на таку високу перемогу Чорноморців, особливо тоді, коли відношення воріт було 1:1, 3:1, а навіть 4:2.

Ворота здобули: Гура в 15-ій, Каздоба в 24-ій, знову Гура в 36-ій (14-ті ворота сезону в лігових змаганнях), Дуткевич в 59-ій, Паук в 71-ій і Луценко в 79-ій хвилинах гри.

Представляємо нашого подвійного першуна футб. сезону 1960-64 рр.: Пат Бенедетті — воротар, родж. в Італії 19 р. учень Ірв. Гайскулу. Юрій Саварин — знаменитий змагун дефензиви і воротар (21 р.), кілька років тому прибув з України з м. Косова, де змагався в дружині юньйорів в „Спартаку". — Антін Жолудко прав. оборонець — (18 р.) учень „Вест Сайд Гайскул". Р. Презимірський — лівий оборонець — (21 р.) колиш. змагун „Січ" Елизабет. — Олег Дуткевич — лівий помічник, родж. у Львові 1940 р., студент Університету Рутґерс. Володимир Каздоба — правий помічник (18 р.) учень Ірв. Технічної Школи. — Борис Марчук — середущий помічник (29 р.) кол. змагун Фил. „Тризуба". — Зенон Шпон — лівий криловий (24 р.) студент Ню Йорк Сити Інж. Каледжу. — Леонід Луценко — лівий лучник (23 р.) студент Темпл. Університету. — Мирон Гура — центровик (17 р.) учень Ірв. Гайскул. — Е. Кіралі — правий лучник (22 р.) родж. в Мадярщині. — Тарас Паук — правий криловий — (20 р.), кол. змагун УСК-у Ню Йорк. — Степан Ґерловський — змагун дефензиви (24 р.) — Данило Хромовський і Віктор Каздоба — обидва відбувають військову службу. — Ланковий Іван Гірник, заступник Юліян Королевич.

Омелян Твардовський

ЗАКЛИК

ОО. СТУДИТІВ ІЗ ВУДСТОКУ

Українська Громадо!

Ми, ченці Студити, замешкалі на фармі у Вудстоку, Онт., Канада, звертаємося до Ваших добрих сердець за поміччю й пожертвою на будову нашого монастиря й церкви для прослави Бога. Дев'ять років тому, як ми приїхали до Канади й осіли на фармі у Вудстоку, яку подарував нам Католицький Єпископат. Тепер, коли зголошуються до нас нові кандидати, студенти й священики та є надія, що монастир буде рости і розвиватися, нема для них приміщення. Будова монастиря є під цю пору нашою найпекучішою потребою. Тому звертаємося до Вас з великим проханням ласкавої помочі і пожертв.

Будемо за Вас повсякчасно молитися, щоб Господь Бог винагородив Вам стократно Вашу лепту в цьому житті, й по смерти вічною небесною славою.

Пожертви просимо слати на адресу о. Настоятеля:

Rev. Theophan Shewaha, Superior of Studite Monks, Box 10, 560 Parkinson Ave., Woodstock, Ontario, Canada.

Другий виказ наших жертводавців, які зложили свої пожертви на будову монастиря й церкви оо. Студитів у Вудстоку, Онтаріо, Канада.

Б. В., Торонто $2,000; Дмитро Уманців, Ню Йорк $550; Василій і Йоан Сироїд, Еспаноля $300; Н. Д., Торонто $250; о. д-р Василій Дзюрман, парох Беамсвілл $200; Іван і Анна Греськові, Вудсток $200; по $100: Ст. Міськов, Ню Йорк, Зенон Максимів, Ню Йорк, проф. Петро Чубатий, Мюнхен, Німеччина, Н. Панасюк, Ванкувер, Б. К., Канада; Н. Борковський, Лондон Онт. $70; Теодор Юркевич, Торонто, Онт. $60; по $50: Їх Екселенція Преосвященний, Оґденбурґ, Америка, о. д-р Павло Івахів, Коговс, Провидіння, Филаделфія, Степан Нудик, з Унева, Торонто, Михаїл Костюк, Вудсток; по $40: Е. Лужецькі, Дітройт, В. Решителовичі Дітройт; по $20: Йоан Цікало, Филаделфія, М. Федюки, Дітройт.

Щиро дякуємо всім жертводавцям, нехай Господь стократно Вам винагородить.

Загальні Збори Відділу ООЧСУ в Клівленді, Огайо

26-го лютого в Домі СУМА, відбулись 12-ті з черги Загальні Збори 3-го Відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ), з участю сотні присутніх членів та гостей. Зборами проводила президія в складі: п. Михайло Яремко — голова; п. С. Зорій — заступник, та п. Д. Струс — секретар. До почесної президії зборів запрошено: представника ГУ ООЧСУ, д-ра Подригулу, д-ра О. Клоса, усіх бувших голів Відділу (п-ів В. Жука, мгр-а Я. Городиського, В. Хому, інж. Е. Тарнавського, проф. Г. Голембйовського, І. Вільшанецького, В. Корнацького, О. Блашкова, Я. Рибалта), та гостей: д-ра Т. Антоновича, мгр-а С. Воляника, інж. Т. Цоглу і п. Я. Шевчука.

На початку зборів вшановано однохвилинною мовчанкою пам'ять бувшого (другого з черги) голови та співосновника Відділу, бл. п. Луки Котовича.

Після привітів та звітів уступаючої Управи й Контрольної Комісії, відбулась жива й речева дискусія. Уділивши абсолюторію уступаючій Управі, збори одноголосно покликали нову Управу Відділу: Микола Поглід — голова, О. Блашків — заст.; Ю. Коцюмбас, Д. Струс — секрет. Г. Кріслатий — орг. реф. Г. Кріслатий — орг. реф.; д-р А. Клос — делеґат до АП АБН та реф. сусп. опіки: Т. Бурий — прес. реф.; П. Райца, А. Стецяк, В. Шудан — імпрезова референтура; В. Жук — госп.: М. Василишин, П. Незнаний — кольпортери; І. Вільшанецький, П. Футей, М. Кігічак — члени Управи. Контрольна Комісія: В. Корнацький, Я. Рибалт, Т. Шишкевич.

Делеґати до УЗО — Філії УККА: М. Поглід, І. Вільшанецький, мґр. Я. Городиський.

Після обговорення подреб. можливостей та засобів пожвавлення праці Відділу в біжучому році, збори закінчено відспіванням гимну „Не пора".

Б-ий

Нові книжки

Микола Грінченко: Історія української музики. Друге видання. Накладом Українського Музичного Інституту в Ню Йорку, 1961.

І книжки мають свою долю, каже латинська приповідка, яка влучно підходить до історії української музики Грінченка. Появився цей підручник друком в Києві в 1922 році та життя його було дуже коротке, бо написаний в чисто українському дусі, без зайвих „колінопреклонений старшому братові", не міг довго поіснувати, щоб не ширити правди про українську культуру. Большевики його скоро зліквідували (автора дещо пізніше) і книжка стала нето бібліографічною рідкістю, а зникла зовсім з книгарських полиць.

Книжка написана цікаво і фахово, бо ж і автор її добрий фахівець-музиколог, а потрібна вона не тільки фахівцям-музикам чи студентам, але й усім, які цікавляться питанням української культури. Зокрема добре опрацьовані розділи про народну музику та давню добу історії української музики, яка не є ще належно просліджена. Тому, що перший наклад книжки появився ще на початку двадцятих років, нема у ній відомостей про наших сучасних композиторів, навіть тих із старшої Генерації, як Ревуцький чи Барвінський. До книжки доданий багатий бібліографічний показчик (187 позицій), який подає важні джерела для студій над українською музикою.

Зовнішнє видання книжки (папір, друк, ілюстрації) дбайливе, тільки прізвище автора на обкладинці тяжко відчитати.

О. З.

Студенти Бостону включаються в акцію ФКУ

На сходинах Студентського Клюбу в Бостоні, які відбулися минулого місяця при співучасті представників Відділу УККА та в присутності поодиноких громадян, рішено включитися в акцію Фонду Катедри Українознавства.

Вичерпні інформації про стан і цілі Фонду подав президент Головної Екзекутиви ФКУ С. Хемич, а дискусією керував вміло голова Клюбу Л. Романків. Необхідність створення Української Катедри при одному з передових університетів була для всіх присутніх очевидною. Д-р В. Бандера згодився бути координатором цієї акції на терені Бостону.

Н. В.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКР НАРОДНОГО СОЮЗА

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

У найближчому часі відбудуться збори:

П'ЯТНИЦЯ, 12-го ТРАВНЯ 1961 р.

БРУКЛИН, Н.Й. — Місячні збори Т-ва „Запорозька Січ". Відд. 325, о год. 8-ій веч. при 216 Гренд вулиці. — В. Цюпа, секр.

СУБОТА, 13-го ТРАВНЯ 1961:

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Володимира, Відд. 130, в год. 8:00 веч., в приміщенні Українських Католицьких Ветеранів, при 33 Іст 7-ма вул. — Управа.

НЕДІЛЯ, 14-го ТРАВНЯ 1961:

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні Збори Т-ва „Любов", Відд. 45. Просимо складати пожертви на пам'ятник Т. Шевченка. — М. Сеник, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102, в церковній залі, 2280 W. 7th, зараз по співаній Службі Божій. — М. Бобечко, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Б-ва св. Василія Великого, Відд. 364, в год. 2:00 по пол., в УНДомі, при E. 93rd вул. — В. Владика, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Збори Т-ва „Єдність", Відд. 163, в домі Горожан, при 847 North Franklin St., в год. 12:00 впол. — С. Филик, фін. секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні Збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 292, в год. 1:30 по пол., в УНДомі. Управа просить, щоб всі пожертви на пам'ятник Т. Шевченка складали через Відділ. — Управа.

ГАРИ, Індіяна. — Місячні Збори Відд. 100, в год. 2:00 по пол., в залі Інтернаціонального Інституту. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367, в год. 1:30 по пол., в церковній залі. — В. Попович, секр.

НЕДІЛЯ, 14-го ТРАВНЯ 1961 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Збори Т-ва „Сокіл", Відд. 336, в год. 1:00 по пол., в Народному Домі ,при W. 14th St. — Т. Кальмук, рек. секр.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, в год. 2:00 по пол., в домі Ветеранів, при вулиці Вашингтона. — Управа.

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 75, в год. 1:00 по пол., в УНДомі, при Мартін вул. — С. Леськів, рек. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори С-ва Рожд. Пресвятої Богородиці, Відд. 36, в год. 4:30 по пол., в церковній залі. — С. Гунька, секр.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Місячні Збори Т-ва ім. М. Шашкевича, Відд. 94, в год. 2:00 по пол., в залі Укр. Дем. Клюбу, при 2376 Грейлінг вул. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 251, в год. 11:30 перед пол., в залі св. ап. Петра і Павла, при 7-ій вул. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Звичайні Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 334, в год. 1:00 по пол., в УНДомі, при 2253 14-та вул. — Гр. Демкович, секр.

БАЛТІМОРЕ, Мд. — Місячні Збори Б-ва Пресвятої Тройці, Відд. 320, в год. 1:30 по пол., в Укр. Горожан. Клюбі, при 3101 O'Donnell St. — І. Малко, секр.

СЕРЕДА, 17-го ТРАВНЯ 1961:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Клюб Поступовий", Відд. 70, в год. 7:00 веч., в УНДомі, при 96 Fleet St. — П. Костик, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ

В СПРАВІ СЕКРЕТАРСЬКО - ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КУРСУ на Союзівці

Успіх минулорічного курсу спонукує Екзекутиву УНСоюзу повторити його в 1961 році. Цьогорічний секретарсько-організанційний курс УНСоюзу відбудеться на Союзівці, Кергонксон, Н. Й. в часі

від 17-го до 23-го червня 1961 р.

Початок курсу:

в СУБОТУ, 17-го ЧЕРВНЯ 1961 року в год. 3:00 по полудні;

а закінчення:

в П'ЯТНИЦЮ, 23-го ЧЕРВНЯ 1961 року в год. 10.00 ранку.

Участь в курсі можуть взяти секретарі та організатори УНСоюзу й особи, які зобов'яжуться стати організаторами.

Приміщення, харч, та навчання на курсі є БЕЗПЛАТНІ. Кошти доїзду оплачують самі курсанти. Родини курсантів можуть знайти в тому часі приміщення на Союзівці по зниженій ціні.

Зголошення слід слати до 20-го травня ц. р. до

ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ
при 81-83 Grand Street — Jersey City 3, N. J.

ЕКЗЕКУТИВА УНСОЮЗУ

Посмертні згадки

Василь КАЧМАР, — довголітній член Б-ва св. Володимира, Відд. 173 УНСоюзу у Вілмінґтоні, Дел., помер, по довгій і важкій недузі, в дні 28 березня 1961 р., на 84-му році життя. Покійний походив із села Військо, пов. Добромиль, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анну, 3-ох синів і 2 доньки. Похорон відбувся в дні 30-го березня 1961 року, з пох. заведення до церкви св. о. Миколая, опісля на католицький цвинтар, при участи Родини, Приятелів та Знайомих. — В. Й. П.!

П. Щирба, секр.

Луць ЛИТВИН, — довголітній член Б-ва св. о. Миколая, Від. 5 УНСоюзу в Асторії, Н. Й., помер дня 30-го квітня 1961 року, на 65-му році життя. Покійний походив зі села Сівка, пов. Калуш, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Юлію, доньку і 3-ох синів. Похорон відбувся з пох. заведення до церкви Воздв. Чесного Хреста в Асторії, а опісля на цвинтар Кальварія, при участи Родини і Членів Б-ва. — Вічна Йому Пам'ять!

І. С., секр.

Агнес СЕНЮК, — членка 367 Відд. УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., упокоїлася в дні 29-го квітня 1961 р., на 58-му році життя, по довгій і тяжкій недузі. До Т-ва і УНСоюзу Покійна вступила в 1940 р. Народилася 1902 р., в Долині, пов. Сянік, Зах. Україна. Полишила у смутку одну доньку Анну, зятя, 2 внуків і одну сестру. Похорон відбувся 3-го травня 1961 р., із пох. заведення до церкви св. Томи, а опісля на цвинтар Вайт Гейвен, при участи Родини, Членів Відділу та Знайомих. — Вічна Їй Пам'ять!

В. Попович, секр.

Анна ОМЕЛЯНЧУК, здому Ярмощук — членка Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 476 УНСоюзу в Гудсон, Н. Й., померла в дні 5-го квітня 1961 року в Columbia Memorial Hospital, по довгій і тяжкій недузі, на 66-му році життя. Покійна прибула до Америки по другій світовій війні. Народилася 1895 р. в селі Куртиліє, пов. Ковель, Волинської губернії, Україна. Полишила у смутку чолов. Івана, двоє дітей: зам. доньку Марію Маряк і сина Стефана, 4 внуків. Похорон відбувся 7-го квітня 1961 р., з пох. заведення до укр. прав. церкви св. Арх. Михаїла. Покійну поховано на Гудсон Сіті Парк цвинтарі. — В. Їй П.!

П. Маряк, секр

ТАРЗАН, ч. 4643. Перед боєм!

Померой викрикнув в поденервованні. — Он там є храм... Багатство для мене. Все моє!..

Мавполюд постійно зближався, але обережно, стараючися пізнати, чим озброєний його ворог.

Нагло очі божевільного хитро засвітилися. Його голос стишився до шепоту, коли він витягнув ножа. — І ніхто не зможе стримати мене!